

ЎЗБЕКИСТОНДА САЁЁХЛИК ЖУРНАЛИСТИКАСИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ: ТУРИЗМ ВА МАДАНИЯТ УЧУН ЯНГИ ИМКОНИЯТЛАР

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11118297>

Турсунова Нафиса

ЎзЖОКУ “Халқаро ва аудиовизуал

журналистика” кафедраси

катта ўқитувчиси

Саёҳат журналистикаси журналистиканинг энг машҳур ва изланувчан жанрларидан биридир. Ушбу соҳада ишлайдиган журналистлар дунёнинг турли мамлакатларидаги саёҳатлар, диққатга сазовор жойлар ва маданий тадбирларни ёритадилар. Саёҳат журналистикаси тарихи XVIII асрда, биринчи саёҳатчилар ўзларининг саргузаштлари ва таассуротлари ҳақида ёзишни бошлаганларида бошланган. Айнан ўша пайтда саёҳат журналистикаси жаҳон маданиятининг ажралмас қисми ҳисоблана бошлади.

Йигирманчи асрда саёҳат журналистлари янада Реал ва жонли репортажлар яратиш учун фотосуратлар ва видеолардан фаол фойдалана бошладилар. Шунингдек, бу кенг аудитория эътиборини жалб қилишга ва саёҳат журналистикасини ҳамма учун қулайроқ қилишга ёрдам берди.

Бугунги кунда саёҳат журналистикаси дунёдаги энг машҳур жанрлардан биридир. Бу одамларга янги мамлакатлар ва маданиятлар ҳақида маълумот олиш имкониятини беради, шунингдек, туризм ва иктисодиётни ривожлантиришга ёрдам беради. Энг машҳур саёҳат журналистларидан бири Билл Брайсон бўлиб, у дунё бўйлаб саёҳатлари ҳақида кўплаб китоблар ёзган. Касби бўйича журналист ва касби бўйича саргардон, у бутун дунё бўйлаб саёҳат қилган. Унинг саёҳат бўйича қўлланма китоблари Америка, Европа ва Японияда бесцеллерга айланди, шунингдек, одамларга бошқа маданият ва анъаналарни яхшироқ тушунишга ёрдам беради. Кўпинча сайёҳлик журналистикаси сайёҳлик компанияларининг реклама кампанияларида фаол қўлланилади. Улар янги йўналишлар ва диққатга сазовор жойларга эътиборни жалб қилишга ёрдам берадиган ёрқин ижобий видеоларни яратадилар. Бундан ташқари, саёҳат журналлари ва веб-сайтлари кўплаб одамлар ҳаётининг ажралмас қисмига айланди. Бу ерда улар саёҳат, чегирмалар ва акциялар ҳақида маълумот, шунингдек, бошқа

саёҳатчиларнинг шарҳлари ва маслаҳатларини тақдим этадилар. 1957 йилда америкалик сайёҳлик ёзувчиси Артуром Фломмером томонидан яратилган Фроммернинг саёҳат қўлланмалари жуда машҳур. Ушбу тўпламга 350 эпизоддаги 14 дан ортиқ саёҳат қўлланмалари, шунингдек бошқа оммавий ахборот воситалари, шу жумладан шу номдаги радио шоу ва веб-сайт киради.

¹ Брайсон Би. Путешествия по Европе
[//https://proza.ru/diary/vovachadov01/2017-09-08](https://proza.ru/diary/vovachadov01/2017-09-08)

2017 йилда компания ўзининг 60 йиллигини нишонлади. Артур Фроммер, 2007 йилдан бери компания веб-сайтида саёҳат блогини юритади. Шунингдек, нафақат телекўрсатувлар, балки туризм ва саёҳат ҳақидаги бутун телеканаллар ҳам тобора оммалашиб бормоқда. Масалан, “Саёҳатчилар клуби” ёки рус канали “Сайёҳнинг кўзлари билан”.

Шундай қилиб, саёҳат журналистикаси саёҳат ва туризм дунёсини ривожлантиришда ва таъсир кўрсатишда давом этмоқда. Бу одамларга бошқа маданиятларни яхшироқ тушунишга, туризм учун янги йўналишларни яратишга ва турли мамлакатларга кўпроқ сайёҳларни жалб қилишга ёрдам беради. Туризм Ўзбекистон иқтисодиётининг жадал ривожланаётган тармоқларидан биридир. Сўнгги йилларда мамлакатимизда сайёҳлик йўналишларини тарғиб қилиш ва Ўзбекистоннинг маданий меросини оммалаштиришда муҳим ўрин тутадиган туризм, хусусан, сайёҳлик журналистикасини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Ўзбекистонда туризмни ривожлантиришга хизмат қилувчи муҳим омиллардан бири инфратузилмани модернизация қилишдир. Сўнгги йилларда ҳукумат янги йўллар, темир йўл вокзаллари ва аэропортлар қурилишига фаол сармоя киритмоқда, бу эса сайёҳларнинг мамлакат бўйлаб ҳаракатланишини осонлаштиради. Бундан ташқари, янги сайёҳлик объектларини яратиш, шунингдек, мавжуд диққатга сазовор жойларни реконструкция қилиш ва таъмирлаш учун катта маблағ ажратилмоқда.

Сайёҳлик журналистлари сайёҳлик йўналишларини оммалаштириш, янги йўналишлар яратиш ва ўзбек маданиятини хорижда тарғиб қилишда муҳим рол ўйнайди. Ўзбекистонда туризмнинг турли жиҳатлари, жумладан, маданий, тарихий ва табиий диққатга сазовор жойларни қамраб олувчи бир қатор сайёҳлик нашрлари мавжуд. Масалан, "Uzbekistan travel" журнали туризм оламининг янги диққатга сазовор жойидир 11/21/2020 669220 йил 2020 ноябр куни «Hilton Tashkent City» меҳмонхонасида «Uzbekistan Travel» 4 travel журналининг биринчи сонининг тақдимоти бўлиб ўтди. Бирок,

сайёҳлардан Ўзбекистонга қизиқиш ортиб бораётганига қарамай, сайёҳлик журналистикаси ҳали ҳам етарли даражада ривожланмаган.

Хусусан, сайёҳлик журналистикаси соҳасида кадрлар тайёрлашга қаратилган махсус дастур ва курслар яратилган. Бундан ташқари, ҳукумат Ўзбекистоннинг сайёҳлик йўналишларини илгари суришга қаратилган янги сайёҳлик лойиҳалари ва турли тадбирларни ташкил этиш учун маблағ ажратди.

¹ <https://www.frommers.com/>

¹ Темирхуджаев Х. СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ТУРИСТИЧЕСКОГО СЕКТОРА В УЗБЕКИСТАНЕ ПОСЛЕ РЕФЕРЕНДУМА// Научный импульс, № 10(100), часть 1, май, 2023.

¹ <https://uzbekistan.travel/>

Сайёҳлик журналистикасини ривожлантиришнинг муҳим жиҳатларидан бири бу янги сайёҳлик йўналишлари ва диққатга сазовор жойларни яратишдир. Ўзбекистон ҳукумати бу борада фаол иш олиб бормоқда, инвесторларни жалб қилмоқда ва янги сайёҳлик объектларини яратмоқда.

Бундан ташқари, сайёҳлар манфаатларини ҳисобга оладиган ва Ўзбекистоннинг маданий хусусиятларига мос келадиган янги сайёҳлик йўналишларини ишлаб чиқишда сайёҳлик журналистлари муҳим рол ўйнайди. Бу сизга эътиборни жалб қиладиган ва сайёҳлар оқимининг ўсишини таъминлайдиган ноёб сайёҳлик маҳсулотларини яратишга имкон беради.

Саёҳат журналистикаси ривожланишидаги яна бир муҳим тенденция-бу саёҳат блоглари ва ижтимоий тармоқлар сонининг кўпайиши. Бу саёҳат журналистларига сайёҳлардан фикр-мулоҳазаларни олиш ва туризм соҳасидаги ўзгаришларга зудлик билан жавоб бериш имконини беради. Бундан ташқари, у саёҳат маданиятини ривожлантиришга ва саёҳат имтиёзларини шакллантиришга ёрдам беради.

Сайёҳлик журналистикасининг ривожланиши Ўзбекистонда маданият ва туризмни ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга. Биринчидан, сайёҳлик журналистлари сайёҳлар эътиборини тортадиган ва сайёҳлар оқимининг ўсишига ҳисса қўшадиган Ўзбекистоннинг чет элдаги маданий ва тарихий диққатга сазовор жойларини оммалаштиришга ҳисса қўшмоқда. Иккинчидан, саёҳат журналистлари янги йўналишлар ва сайёҳлик маҳсулотларини яратадилар, бу уларга турли тоифадаги сайёҳларнинг эҳтиёжларини қондиришга имкон беради.

Ва ниҳоят, сайёҳлик журналистикасининг ривожланиши Ўзбекистон маданияти ва тарихи тўғрисида хабардорликни оширишга, халқаро алоқаларни мустаҳкамлашга ва маданий алмашинувни ривожлантиришга ёрдам беради. Умуман олганда, сайёҳлик журналистикасининг ривожланиши Ўзбекистонда маданият ва туризмни ривожлантириш, сайёҳлар оқимининг ўсишини таъминлаш ва халқаро алоқаларни мустаҳкамлашга ҳисса қўшишда муҳим рол ўйнайди.

Шундай қилиб, сайёҳлик журналистикасини ривожлантириш Ўзбекистон сайёҳлик ва маданий меросини ривожлантиришнинг муҳим йўналиши бўлиб, бу мамлакатга эътиборни жалб қилиш ва янги сайёҳлик йўналишларини яратишга ёрдам беради. Мамлакат ҳукумати ушбу йўналишда фаол иш олиб бормоқда, ўқув дастурларини яратмоқда ва янги лойиҳаларни молиялаштирмоқда

АМАЛДАГИ МАНБАЛАР РЎЙХАТИ

<https://www.uzjoku.uz/> - Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университети расмий сайти.

<https://uzbekistan.travel/ru> - "Uzbekistan travel". тревл журнали.

<https://buzb.uz/> - "Bright Uzbekistan" халқаро лойиҳаси .

nauchniyimpuls.ru - «Илмий импульс» журнали.

[https://proza.ru](http://proza.ru) - адабий портал Проза.Ru.

<https://www.frommers.com/> - Frommer's. сайти.

<https://news.mail.ru/> - янгиликлар Mail.ru